

Çocuk Gelişimi Programında Okuyan Öğrencilerin “Çocuk” ve “Çocuk Gelişimi” Kavramlarına Yönelik Metaforlarının Belirlenmesi

DOI: 10.26466/opus.654029

*

Salih Gülen*- İsmail Dönmez**

*Dr. Öğretim Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Malazgirt Meslek Yüksek Okulu, Muş/Türkiye

E-Posta: sgnova@windowslive.com

ORCID: [0000-0001-5092-0495](https://orcid.org/0000-0001-5092-0495)

**Dr. Öğretim Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Bulanık Meslek Yüksek Okulu, Muş/Türkiye

E-Posta: ismaildonmezfen@gmail.com

ORCID: [0000-0002-7792-0169](https://orcid.org/0000-0002-7792-0169)

Öz

Çalışmanın amacı çocuk gelişimi programında okuyan öğrencilerin “çocuk” ve “çocuk gelişimi” kavramlarına yönelik algılarını metaforlar yolu ile belirlenmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi olgubilim deseni kullanılmıştır. Seçkisiz olmayan örnekleme yöntemi ile 104 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel ve içerik analizleri tercih edilmiştir. Analizlerin yorumlanması sonucunda; çocuk kavramına yönelik 51 farklı metafor ve en çok tekrarlanan ilk üç metaforun oyun hamuru, boş levha ve hamur olduğu tespit edilmiştir. Bu metaforlar öğretilebilir, şekil alabilen, mutluluk veren, ilgi görmesi ve sevgi alması gereken, öğrendiklerini yansıtabilen gibi özelliklerinden dolayı verildiği tespit edilmiştir. Çocuk gelişimi kavramına yönelik 71 farklı metafor ve en çok tekrarlanan ilk üç metaforun ağaç, anne ve hayat olduğu belirlenmiştir. Bu metaforların eğitim vermesi, öğretmesi, şekil vermesi, yön vermesi ve ihtiyaçları karşılaması gibi özelliklerinden dolayı verildiği tespit edilmiştir. Genel olarak ikinci sınıfların çocuğu eğitilebilir birinci sınıfların ise mutluluk kaynağı olarak gördükleri belirlenmiştir. Ayrıca birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin önemli bir bölümünün çocuk gelişimini bilgi verici olarak gördükleri tespit edilmiştir. Sonuçların paralelinde öneriler belirtilmiştir.

AnahtarKelimeler: Çocuk gelişimi, Çocuk kavramına yönelik Metaforlar, Çocuk gelişimi kavramına yönelik metaforlar

Determining the Metaphors of the Students in the Child Development Program for the Concepts of “Child” and “Child Development”

*

Abstract

The aim of this study is to determine the perceptions of the students in the child development program about the concepts of “child” and “child development” by means of metaphors. A qualitative research method phenomenology pattern was used in the study. 104 students participated voluntarily with a non-random sampling method. A semi-structured interview form was used to collect data. Descriptive and content analyzes were preferred for data analysis. As a result of the interpretation of the analysis; 51 different metaphors for the concept of children and the first three most frequently metaphors were found to be play dough, empty plates, and dough. It was found that these metaphors were given due to their characteristics such as being able to teach, take shape, give happiness, receive attention and love and reflect what they have learned. It was determined that 71 different metaphors for the concept of child development and the first three most frequently metaphors were a tree, mother and life. It was found that these metaphors were given because of their characteristics such as giving education, teaching, shaping, giving direction and meeting the needs. In general, It was determined that the second-grade students consider that the “child” can be educated and the first-grade students regarded as a source of happiness. In addition, it was found that a significant number of first and second-year students considered child development as informative. In line with the results, recommendations were made.

Keywords: *Child development, Metaphors for the concept of child, Metaphors for the concept of child development*

Giriş

Çocuk, bebeklik ve ergenlik dönemi arasındaki insan olarak tanımlansa da, eğitilebilen, şekil verilen, ebeveyne muhtaç, yuvanın neşesi, geleceğin teminatı ve öğrenme kaynağı insan olarak ta tanımlanabilmektedir (Demirkuş, 2019). Hukuki anlamda 18 yaşını doldurmamayan anne babadan türeyen bir soy bağı belirten, özel hak ve ayrıcalıkları olan kişi, evlat olarak tanımlanmaktadır (Tepetaş Cengiz, 2017). Bu hak ve ayrıcalıklar 20 Kasım 1989 de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde de yerini almıştır (Karakuyu, 2016). Tanımlamada bazı cümleler kurulabilinse de gerçekte çocuk bir çırpıda keşfedilmesi zor bir insandır. İnsanın dünyaya gelişinin ilk zamanları veya ilk dönemlerini kapsamaktadır. Çocuk gerçekte sınırsız bir hayal gücü ile yaşama tutunan bireydir (Piaget, 2011). Çevresini sürekli bir anlama ve kavrama arayışındadır. Çoğu zaman bu bilinçsiz bir şekilde gerçekleşebilmektedir. Öğrenme süreci de oldukça hızlı ve tekrar edebilir düzeyde olan benzersiz bir varlıktır (Piaget, 2010). Çocuk ve gelişimsel özellikleri eğitimsel anlamda önem arz etmektedir. Çocukluğun her yaş aralıklarının birbirini takip eden ve tamamlayan özellikleri bulunmaktadır. Bu özelliklerin bir bütün içerisinde çocuk gelişimi olarak adlandırıldığı bilinmektedir.

Çocuk gelişimi, çocuğun duyuşsal, bilişsel ve fiziksel yeni kazanımlar elde edilmesine nedir. çocuğun doğum anne karnından ergenlik dönemine geçişine kadarki dönemde kazanımlar olarak ifade edilebilir (Aral ve diğ., 2015). Bu dönemdeki kazanımların, uzamanlar, öğrenciler, veliler ve öğretmenler tarafından edinmesi çocuk ve çocukluk döneminin sağlıklı geçmesinde büyük etki etmektedir. Bireyler çocukların veya çocuk gelişiminin özelliklerini anlama ve kavramayı sağlayabilmek için okuma ya da okuryazar olma eğilimindedirler (Bağcı ve Aslan Bağcı, 2018). Bu yüzden çocuk gelişimine yönelik eğitim veren bölüm ya da programları tercih edebilmektedirler. Ülkemizde son yıllarda hızla rağbet gören çoğunlukla bayan öğrencilerin, velilerin ya da uzmanların tercihindeki en popüler program çocuk gelişimidir.

Çocuk Gelişimi programının genel amacı çocuk gelişimi eğitimcisi yetiştirmektir. Bu programda özellikle 18 yaşın altındaki bireylerin zihinsel, dil, sosyal, duyuşsal, fiziksel, öz bakım gibi gelişim alanlarının tamamında teorik veya uygulamaya yönelik eğitimler verilmektedir. Özellikle çocuğun geli-

şimsel özellikleri baz alınarak eğitilmesi hususuna da dikkat edilmektedir. Bu eğitimler normal gelişimli, özel eğitim gereksinimli, korunmaya muhtaç, hastanede yatan, mülteci veya yanlış davranışlar sergilemiş tüm çocukların eğitilmesi ayırt edilmeksizin yapılmaktadır (Bağcı ve Aslan Bağcı, 2018; Bölükbaş, Kahraman, Kahraman ve Kalaycı, 2010). Bu programı tamamlayan bireyler; ailelere, çocuklara, öğretmenlere, araştırmacılara çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında danışmanlık yapar. Ayrıca bu bireyler, çocuklarda uyum problemlerinin incelenmesi, yardımı ve yönlendirmesi, özel eğitim programı hazırlanması, yeme-içme ve uyku düzeni konusunda yardım edilmesi, yaş ve gelişim özelliklerine uygun eğitsel oyuncakların seçilmesi ve aile, okul, sosyal çevre ilişkilerinin sağlıklı yapılandırması için gerekli tüm çalışmaları yaparlar (Aral ve diğ., 2015; Bağcı ve Aslan Bağcı, 2018; Bölükbaş, Kahraman, Kahraman ve Kalaycı, 2010; Yılmaz, 2012).

Çocuk ve çocuk gelişimi kavramları çok yönlü ve karmaşık yapısından dolayı bireyde farklı çağrışımlara ya da benzetimlere yol açmaktadır. Birey bu kavramlara mecazi bir ilişki kuracak metaforlar yüklemektedir (Özdemir ve Orhan, 2019). Metafor bireyin bir kavram ya da konu hakkında düşüncelerini ifade etmek için kullandığı dilsel bir benzetme olgusudur. Birey genelde bunu günlük hayatında sıkça yapar (Uysal, Sola Özgüç ve Uzunkol, 2019). Birey daha çok karmaşık, anlaşılmasında farklılık arz eden, soyut kavramlara bilinen somut kavramlara arasında ilişki kurarak metafor atfetmektedir (Cameron, 2010; Szokolszky, 2019). Metaforik bir benzetme ile birey konu ya da kavram hakkında hayal kurabilir, sınırsız düşünceler belirtebilir, insan davranışlarını şekil ve yön verebilmektedir (Tompkins ve Lawley, 2002). Bu metaforlar bireyin inançlarını, konu veya kavrama bakış açısını göstermektedir (McGlone, 2007). Çocuk ve çocuk gelişimine yönelik metaforik olgular her bireyde farklılık gösterebilmektedir. Bireyin çocuğa ve çocuk gelişimine yönelik bilgisi, anlayışı, inancı ve eğitimi bu metaforları etkilemektedir (Lecce ve diğ., 2019; Semino, 2008).

Literatürde bir çok metafor çalışmasına rastlamak mümkün olduğu gibi çocuk ve çocuk gelişimi öğrencilerini konu alan yayınlarda mevcuttur (Cameron, 2010; Ceylan, 2019; Harman ve Şeker, 2019; Melogno, Pinto ve Orsolini, 2017; Özdemir ve Orhan, 2019; Şahin, 2019; Uysal Bayrak, 2019; Uysal, Sola Özgüç ve Uzunkol, 2019; Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013; Yating, 2019; Zembat, Tunçeli ve Akşin, 2015). Bu yayınların dışında Akgün (2016) okul öncesi öğretmen adayları ile çocuk ve okul öncesi öğretmeni kavramlarına

ilişkin metaforik araştırma yapmıştır. Pesen (2015) ise velilerin çocuk kavramına yükledikleri metaforları incelemiştir. Ayrıca Pesen, Kara ve Gedik (2015) çalışmalarını çocuk gelişimi öğrencileri ile yapmışlardır fakat müdür kavramı metaforları üzerine durmuşlardır. Son olarak Demirbaş (2015) çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin çocuk kavramına ilişkin metaforlarını incelemiştir. Literatür araştırmacında çocuk gelişimi okuyan öğrencilerin hem çocuk hem de çocuk gelişimi kavramlarına yönelik metaforik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Halbuki çocuk gelişimi okuyan bireyler hem birer öğretmen hem de birer ebeveyn adayları oldukları için, onların gözünden çocuk ve çocuk gelişimi kavramlarının nasıl olduğu belirlenmelidir. Sürekli çocuklarla beraber olacak bireyin çocuğa bakış açısı belirlenmelidir. Bu nedenle bu çalışmada çocuk gelişimi okuyan öğrencilerin hem çocuk hem de çocuk gelişimi kavramlarına yönelik metaforlarının belirlenmesi hedeflenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı çocuk gelişimi programında okuyan öğrencilerin “çocuk” ve “çocuk gelişimi” kavramlarına yönelik algılarını metaforlar yolu ile belirlemektir. Ayrıca metaforların belirlenmesinde sınıf düzeyi değişkeni ele alınmıştır. Bu kapsamda aşağıda belirtilen araştırma sorularının cevapları aranmıştır.

1. Öğrencilerin çocuk kavramına yönelik metaforları nelerdir?
  - a. Çocuk kavramına yönelik en çok kullanılan metaforlar nelerdir?
  - b. Çocuk kavramına yönelik belirlenen metaforların nedenleri nedir?
2. Öğrencilerin çocuk gelişimi kavramına yönelik metaforları nelerdir?
  - a. Çocuk gelişimi kavramına yönelik en çok kullanılan metaforlar nelerdir?
  - b. Çocuk gelişimi kavramına yönelik belirlenen metaforların nedenleri nedir?
3. Yüksekokul bir ve ikinci sınıf öğrencilerin çocuk ve çocuk gelişimine yönelik metaforlarının karşılaştırmalı analizi sonucu nedir?

Yöntem

Bu bölümde araştırma deseni, katılımcılara, veri toplama araçlarına ve veri analizine yer verilmiştir.

Araştırmanın Deseni

Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma olgubilim deseni ile yapılmıştır. Olgubilim deseni; farkında olduğumuz fakat derinlemesine ve nedenleri ile belirlemek istediğimiz olguların aydınlatılmasında kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Katılımcılar ve Özellikleri

Araştırma; 2019-2020 eğitim öğretim sezonunda çocuk gelişimi programında eğitim-öğretim gören 1.ve 2. sınıf öğrencilerinden gönüllülük esasına dayalı olarak 104 katılımcı ile yürütülmüştür. Katılımcılar seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden, uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Katılımcıların araştırma amacına uygun adaylar olmalarının yanı sıra gönüllü olmaları ve kazara katılım sergilemiş olma ihtimallerinden dolayı bu örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk, Akgün, Karadeniz, Demirel ve Kılıç, 2013). Katılımcıların cinsiyet, sınıf düzeyleri ve okul çeşitleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcı analizi

Değişkenler	Birinci Sınıf		İkinci Sınıf		Toplam
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
Bulanık Meslek Yüksekokulu	2	10	4	10	26
Malazgirt Meslek Yüksekokulu	5	40	1	32	78
Toplam	7	50	5	42	104

Tablo 1’de görüldüğü gibi Muş Alparslan Üniversitesinin Bulanık Meslek Yüksekokulundan 26, Malazgirt Meslek Yüksekokulundan 78 olmak üzere toplamda 104 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Bu katılımcıların 57’si birinci sınıf, 47’si ise ikinci sınıfta eğitim-öğretim görmektedir. Her iki okula kayıt yapan katılımcıların ülkenin doğu ve güney bölgesi illerinden geldikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların çoğunluğunun çok çocuklu ailelere men-

sup oldukları bilinmektedir. Ayrıca programa yerleşme puanlarının benzer olduğu tespit edilmiştir. Bunların dışında katılımcıların genelinin ebeveynlerinin çiftçilik ve hayvancılık yaptığı belirlenmiştir. Hayvancılıkta büyük ve küçükbaş besiciliği, çiftçilikte ise arpa, buğday, yonca, pamuk, sebze yetiştiriciliği gelmektedir. Bu nedenle katılımcıların sosyo- ekonomik durumlarının orta ve alt düzeyde benzer olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların çoğunluğunun okul tatillerinde aileye hayvancılık, çiftçilik ve ev işlerinde yardım ettikleri bilinmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formda öğrenciler tarafından doldurulmak üzere ipucu içeren açık uçlu sorular ile veri toplanmıştır. Kullanılan sorular aşağıda belirtilmiştir.

1. Çocuk.....benzer. Çünkü.....

2. Çocuk gelişimi.....benzer. Çünkü.....

Sorularda da görüldüğü gibi “çocuk” ve “çocuk gelişimi” kavramlarının “benzeme” durumlarını ve bunun “nedenlerinin” belirtilmesi amaçlanmıştır.

Veri Analizi

Verilerin çözümlenmesinde nitel analizlerden betimsel ve içerik analizleri yapılmıştır. Bu analizlerde kod-kategori-tema üçlemesi ile analitik tablolar ve atıflar kullanılarak bulguların okuyucuya anlamlı bir şekilde ulaştırılması hedeflenmektedir (Meriam, 2013; Glesne, 2013).

Araştırmada elde edilen verilerin tamamı Microsoft Excel programına aktarılmıştır. Buradan yola çıkarak “çocuk” ve “çocuk gelişimi” kavramlarına yönelik en çok tekrar edilen metaforlar belirlenmiştir. Sonrasında metaforların nedenlerine göre kategorileri belirlenip sınıflandırılmıştır. Tüm veriler iki tema altında uygun kategori ve alıntılar ile bulgular bölümünde sunulmuştur. Ayrıca belirlenen kod-kategori-tema üçlemesi iki öğretim üyesinin ortak kararları sonucunda oluşturulmuştur.

Cinsiyet ve okulların karşılaştırılmasına yönelik analiz yapılmamıştır. Cinsiyet bakımından katılımcıların 12 erkek ve 92 bayan katılımcı bulunmaktadır. Sayısal olarak cinsiyet bakımından aşırı bir farklılık olmasından dolayı karşılaştırma yapılmamıştır. Benzer şekilde Bulanık Meslek Yüksek-

kokulundan 26, Malazgirt Meslek Yüksekokulundan 78 katılımcı olduğundan ve bu katılımcı sayıları arasında farklılık olmasından dolayı karşılaştırma yapılmamıştır. Bulgular bölümünde verilen alıntılarda katılımcılar nümerik olarak kodlanmıştır.

Güvenirlilik ve Geçerlilik

Araştırmada güvenirlik çalışmaları kapsamında örneklem grubun durumu ayrıntılı belirtilmiş, kavramsal çerçeve ile veri toplama ve analizi sunulmuştur. Katılımcıların isimleri kodlanarak değerlendirilmiştir. İki farklı puanlayıcı tarafından ortak puanlama yapılmıştır. Puanlamalar % 91 oranında görüş birliği ile alınmıştır. Nitekim Miles ve Huberman (1994) göre % 80 ve yukarısı güvenilir olarak kabul edilmiştir (Arık ve Yılmaz, 2017).

Bulgular

Bu bölümde “çocuk” ve “çocuk gelişimi” kavramlarına yönelik belirlenen metaforlar, bu metaforların nedenleri tema ve kategoriler ile uygun alıntılar eşliğinde sunulmuştur. Ayrıca sınıf düzeyine göre yapılan karşılaştırmalı analizler verilmiştir.

Yapılan ilk incelemede çocuk kavramına yönelik belirlenen 51 metaforun 31 tanesi birer katılımcı tarafından belirlendiği geri kalan 20 metaforun ise toplamda 72 katılımcı tarafından belirtildiği tespit edilmiştir. Bu metaforların en çok tekrar edilen ilk on tanesi Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Çocuk kavramına yönelik en çok tekrar eden metaforlar

Sıra	Metafor	Frekans (f)	Katılımcılar	Yüzde (%)
1	Oyun hamuru	8	39,43,57,83,85,92,97,100	7.69
2	Boş Levha	7	21,54,73,74,79,96,101	6.73
3	Hamur	7	9,14,19,37,46,87,102	6.73
4	Çiçek	6	6,53,59,63,90,98	5.77
5	Güneş	5	8,16,22,35,67	4.81
6	Ağaç	5	34,44,56,82,88	4.81
7	Fidan	4	51,60,72,84	3.85
8	Gül	3	5,68,80	2.88
9	Kitap	3	17,65,103	2.88
10	Ayna	3	13,26,76	2.88

Tablo 2’de en çok tekrar edilen ilk on metaforlar verilmiştir. Buna göre “hamur” % 6.73, “boş levha” % 6.73 ve “oyun hamuru” ile % 7.69 oranlarında ilk üç sırada oldukları anlaşılmaktadır. Bunların dışında tabloda verilmeyen diğer metaforlardan bazıları; kar tanesi, melek, mutluluk, robot, mucize ve kuşlar gibi metaforlardır.

Çocuk kavramına yönelik en çok tekrar eden metaforların belirtilmesinin dışında bu metaforların belirlenme ya da ifade edilme nedenlerine yönelik yapılan analizde belirlenen tema ve kategoriler aşağıda sunulmuştur.

Tema 1. Çocuk Kavramına Yönelik Metaforların Nedenleri

Bu tema altında çocuk kavramına yönelik belirlenen metaforların nedenleri sorgulanmıştır. Bu kapsamda metaforların sınıflandırması sonucunda Tablo 3’te belirtilen kategoriler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3. Çocuk kavramına yönelik metaforların kategorilere göre dağılımı

Kategoriler	Metaforlar	Metafor		Katılımcı				Toplam	
				1. Sınıf		2. Sınıf			
		f	%	f	%	f	%	f	%
Eğitilebilir olma	Ağaç, Beyin, Boş kutu, Boş levha, Fidan, Hamur, Kâğıt, Meyve ağacı, Oyun hamuru, Robot, Sanat, Su	12	9.69	18	18.72	24	24.96	42	43.68
Mutluluk kaynağı olma	Cennet, Çizgi roman, Doğa, Dünya, Enerji kaynağı, Gökkuşluğu, Güneş, Hayat, Işık, İlkbahar, Kalp, Kar tanesi, Kedi, Kız, Masumiyet, Melek, Mucize, Mutluluk, Pamuk şeker, Umut, Yıldız	21	11.97	20	20.80	10	10.40	30	31.20
Muhtaç olma	Bitki, Çiçek, Gül	3	1.71	7	7.28	3	3.12	10	10.40
Bilinmez olma	Bazen tatlı bazen acıdır, Bilinmeyen bir hastalık, Çöpçü, Nar, Yaşam	5	2.85	6	6.24	1	1.04	7	7.28
Öğrenme kaynağı olma	Bilgi kutusu, Filozof, Google, Kitap	4	2.28	1	1.04	5	5.20	6	6.24
Yansıtıcı olma	Anne-baba, Ayna, Beyaz bulut	3	1.71	2	2.08	4	4.16	6	6.24
Olumsuz duyular uyandırma	Kalem, Kuşlar	2	1.14	2	2.08	-	-	2	2.08
Toplumun geleceği olma	Nesil	1	0.57	1	1.04	-	-	1	1.04
Toplam		52		57		47		104	

Tablo 3’te çocuk kavramına yönelik metaforların oluşturduğu kategoriler sunulmuştur. Bu tabloya göre toplam öğrenci sayısına göre en çok metafor

içeren ilk üç kategori sırasıyla; “eğitilebilir olma” (%43.68), “mutluluk kaynağı olma” (% 31.20) ve “muhtaç olma” (% 10.40) olduğu görülmektedir. Bu kategoriler içerisinde en fazla metafor çeşitliliği 21 farklı metafor ile “mutluluk kaynağı olma” kategorisi bulunmaktadır. Aşağıda metaforların nedenleri uygun alıntılar eşliğinde kategoriler altında açıklanmıştır. Alıntılanmalarda çoğunluk olanları rastgele seçilme ile kullanılmıştır.

Kategori 1. Eğitilebilir olma

Bu kategoride çocuk kavramının üzerine belirlenen metaforların eğitilebilir olduğuna yönelik alıntılar analiz edilmiştir. Çocuk kavramı metaforlarının eğitilebilirliği;

- Çocuk hamura benzer çünkü hangi şekli verirseniz öyle kalır (19).
- Çocuk robota benzer. Çünkü bilgiyi istediğin gibi öğretebilirsin ya da yükleyebilirsin (28).
- Çocuk oyun hamura benzer. Çünkü yoğruldukça farklı şekiller alır. Büyüdükçe değişir. Bize göre şekillenir biz onu şekillendiririz (57).
- Çocuk boş levhaya benzer. Çünkü ilk Dünya’ya geldiğinde boşurlar sonradan bir şeyler kaparlar (77).
- Çocuk ağaca benzer. Çünkü ağaç yaş iken eğilir. Yani çocuğa ne öğretirsen onu öğrenir (88).

Yukarıdaki alıntılardan da anlaşıldığı gibi çocuk; kolay “şekil alabildiği” ya da “öğretilebildiği” için “hamur” veya “oyun hamuruna”, çocuğun istenilen “öğretimi” yapabildiği için veya çocuğa bilginin “yüklenemediği” için “robot” ve “ağaca” benzetilmektedir. Ayrıca çocukların “her şeyi” öğrenebilmeye açık olmalarını ve Dünya’ya ilk geldiklerinde “bilmediklerinden” dolayı “boş levhaya” benzetilmişlerdir. Genel olarak katılımcıların çocuğu bilgi yüklenen, öğretilebilen ve kolay şekil alabilen bir birey olduğunu düşündükleri için ağaç, boş levha, robot, gibi metaforlar üretmişlerdir. Bunların dışında çocuğun mutluluk kaynağı olarak görülmesi aşağıda belirtilmiştir.

Kategori 2. Mutluluk kaynağı olma

Bu kategoride çocuk kavramının mutluluk kaynağı olarak görülmesinin sebepleri açıklanmıştır.

- Çocuk güneşe benzer gülümsemesiyle dünyayı ısıtır (22).

- Çocuk Dünya'ya benzer. Çünkü o kadar renkli ki içinde her şeyi barındıran, mutluluğu, paylaşmayı, sevmeyi zaman geçtikçe daha da tanırız. Evin yaşam kaynağı, üzüldüğünde üzülmürüz ve olmayınca insan eksik olur (45).
- Çocuk hayata benzer. Çünkü hem zorlar hem de yaşamın en güzel kaynağına benzer. Onlara ilgilenip eğlenmek yaşamak güzeldir (71).
- Çocuk cennete benzer. Çünkü evin neşesidir. Evin gülüdür (91).
- Çocuk mutluluğa benzer. Çünkü çocuğun olduğu yerde mutluluk vardır (99).

Alıntılardan anlaşıldığı gibi çocuğun “gülümsemesinin” verdiği “ısı” veya enerji ile “güneş”, “neşe” kaynağı olması ile “cennete”, ilgilendiğinde eğlenildiğinde “hayata” ve içinde “her şeyi barındırdığından” dolayı “Dünya'ya” benzetilmektedir. Genel olarak katılımcıların çocuğu neşeli, gülümseyen, yaşam kaynağı olan ve ilgilendiğinde mutluluk veren bir birey olarak gördükleri için Güneş, Dünya ve mutluluk gibi metaforlar oluşturdukları anlaşılmaktadır. Ayrıca çocuğun muhtaç olduğuna yönelik metaforlarda aşağıda açıklanmıştır.

Kategori 3. Muhtaç olma

Bu kategoride çocuk kavramının hangi nedenlerden dolayı muhtaç olduğuna yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

- Çocuk bitkiye benzer. Çünkü sevgi verdikçe büyür, gelişir (51).
- Çocuk çiçeğe benzer. Çünkü suladıkça yetişir, çocuğu da ne verirsen onu alırsın, sularsan canlanır, sulamazsan ölür (63).
- Çocuk güle benzer. Çünkü eğlendi mi çok mutlu olur, kırıldı mı gül gibi solar (80).
- Çocuk çiçeğe benzer. Çünkü çiçekler gibi narindirler. Ne verirseniz onu alır. Sevgi verirseniz sevginizi alır ve çok çabuk gelişir (98).

Alıntılardan da anlaşıldığı gibi çocuğa “ne verilirse” onu alabileceği, “sevgi” verildiğinde “çiçek” veya bir “bitki” gibi “büyüyüp geliştigi”, “çiçeğe” verilen “su” gibi “ilgilendiğinde” geliştigi belirtilmiştir. Ayrıca “ilgi” görmeyen “çiçeğin solması” veya “kırılan bitki” gibi “solabileceği” belirlenmiştir. Genel olarak çocuğun ilgi görmesi, sevgi alması gerektiği için bitki, çiçek veya gül metaforları üretildiği tespit edilmiştir. Çocuğun bilinmezlik yönüne işaret eden metaforlara ilgili alıntılar aşağıda verilmiştir.

Kategori 4. Bilinmez olma

Bu kategori altında çocuğun bilinmezlik yönünü işaret eden metaforlara yönelik alıntıların analizi yapılmıştır.

- Çocuk nara benzer. Çünkü dıştan bir gözüktür, içi karmaşık (31).
- Çocuk bazen tatlı bazen tuzluya benzer. Çünkü bazen yaramazlar. Bazen çok uslular (38).
- Çocuk yaşama benzer. Çünkü yaşadıkça, hissettikçe, benimsedikçe bağlanır ve sevilir (69).
- Çocuk bilinmeyen bir hastalığa benzer. Çünkü çocuk nedir, ne değildir, neye benzer kesinlikle bir yoktur. Araştırdıkça farklı bilgilere yollara çıkar (86).

Çocukların bazen “yaramaz” bazen “uslu”, dıştan “tek” görünse de içlerinin “karmaşık” olduğu, onların “sevilmesi”, “hissedilmesi” ve “benimsenmeleri” ile daha çok tanındıkları belirlenmiştir. Bu karmaşıklıklarından dolayı çocuk kavramı “bazen tatlı bazen tuzlu”, “nar” ve “yaşam” gibi metaforlara oluşturdukları görülmektedir. Ayrıca çocuğun tam anlamı ile “ne olduğunun” “bilinmemesinden” dolayı “hastalığa” benzettiği anlaşılmaktadır. Genel olarak katılımcılar çocuğun dışının ve içinin aynı olmaması, farklı zamanlarda farklı davranması ve tam olarak anlaşılmasından dolayı nar, yaşam ve hastalık gibi metaforlar ürettikleri belirlenmiştir. Bunların dışında çocuk kavramının öğrenme kaynağı olduğuna yönelik veriler aşağıdadır.

Kategori 5. Öğrenme kaynağı olma

Bu kategori altında çocuğun öğrenme kaynağı olabileceğine yönelik metaforlara ait alıntıların analizi yapılmıştır.

- Çocuk kitaplara benzer. Çünkü kitaplar gibi okudukça geliştirebiliriz (17).
- Çocuk Google’a benzer. Çünkü ondan birçok şey öğrenebiliriz (18)
- Çocuk filozoflara benzer. Çünkü her şeyden sorup, sorduğu sorulara kendisi cevap verir (24).
- Çocuk bilgi kutusuna benzer. Çünkü her gördüğü ve yaptığı şeyi sorgular. Bunun sonucunda bizim onun sorduğu sorulara verdiğimiz cevap birer bilgidir (94).
- Çocuk kitaplara benzer. Çünkü keşfedilmeyi bekleyen hazinedir. Siz açık okumadığınız sürece içindekini öğrenemezsiniz (103).

Alıntılara göre çocukların incelenmesi, “sorduğu sorulara” verilen veya “verdiği” cevaplar ya da dinlendiklerindeki söylemlerinden “öğrenmelerin” gerçekleştirilebildiği anlaşılmaktadır. Nitekim çocukların “kitap”, “Google”, “filozof” gibi metafor almasının sebebi onlardan “bir şeyler öğrenilebildiğini” göstermektedir. Genel olarak katılımcıların çocukları bir filozof veya Google gibi merak ettikleri bilgileri alabilecekleri ya da kitap gibi okuduklarında bilgi alabilecekleri bir nesne olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Katılımcıların çocukları yansıtıcı bireyler olarak gördüklerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Kategori 6. Yansıtıcı olma

Bu kategoride çocuğun yansıtıcı özelliğine yönelik metaforlara ait alıntıların analizi yapılmıştır.

- Çocuk Anne babaya benzer çünkü büyüklerinin bir örneğidir (4).
- Çocuk aynaya benzer çünkü bizlerin yansımasıdır (26).
- Çocuk beyaz bir buluta benzer çünkü nasıl değerlendirilirse öyle bize yansır (15).

Alıntılardan da görüldüğü gibi çocuğun ebeveynlerinin “örneği” olması ile “anne-babaya”, bireye kendisini “göstermesi” ile “aynaya” ve bakış açısına bağlı olarak bireye “yansıtan” “buluta” benzetilmektedir. Genel olarak çocuğun yetiştirme tarzından ve eğitilmesinden dolayı öğrendiklerini yansıtabildiği ve bu yüzden anne-babaya, ayna ya da bulut gibi metaforlar üretildiği tespit edilmiştir. Belirlenen metaforlar içerisinde olumsuz anlamlar oluşturanlara yönelik alıntılar aşağıda verilmiştir.

Kategori 7. Olumsuz duygular uyandırma

Bu kategoride çocuk kavramının olumsuz duygular uyandırdığına dair alıntılar analiz edilmiştir.

- Çocuk kaleme benzer. Çünkü bir zaman sonra biter, çocukluk dönemi de bir zaman sonra biter (66)
- Çocuk kuşlara benzer çünkü itilip kakıldı mı uçamaz (1)

Alıntılara göre çocukluk döneminin belli bir süre “bittiği” ile “kaleme” ve sürekli eleştirilerek gelişemeyeceği “itilip kakıldığı” için uçamayan “kuşa” benzetilmiştir. Genel olarak katılımcıların çocukların belli bir dönemi kap-

saması yani bitiyor olmasının olumsuz olduğu bu yüzden de kalem veya kuş metaforları belirtilmiştir. Son olarak çocuk kavramının toplumun geleceği ile ilgili metaforu aşağıda verilmiştir.

Kategori 8. Toplumun geleceği olma

Bu kategoride 61 numaralı katılımcının “Çocuk nesile benzer. Çünkü çocuklar olmasa hayatın devamı olmaz” ifadesi ile çocukların toplumun geleceğini oluşturduğu bu yüzden “nesil” metaforunun oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Çocuk kavramına yönelik bu analizlerin dışında çocuk gelişimi kavramına yönelik analizlerde aşağıda sunulmuştur.

Yapılan incelemelerde çocuk gelişimi kavramına yönelik belirlenen 71 metaforun 56 tanesi birer katılımcı tarafından belirlendiği geri kalan 15 metaforun ise toplamda 47 katılımcı tarafından belirtildiği tespit edilmiştir. Bu metaforların en çok tekrar edilen ilk on tanesi Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Çocuk gelişimi kavramına yönelik en çok kullanılan metaforlar

Sıra	Metafor	Frekans (f)	Katılımcılar	Yüzde (%)
1	Ağaç	6	4,5,13,23,89,104	5.77
2	Anne	6	2,10,63,65,78,98,	5.77
3	Hayat	6	26,51,87,101,103	5.77
4	Kitap	4	47,70,88,102	3.85
5	Doğa	3	29,30,59	2.88
6	Fidan	3	64,66,79	2.88
7	Öğretmen	3	3,69, 72	2.88
8	Anne-Baba	2	43,73	1.92
9	Bahçıvan	2	56,81	1.92
10	Can suyu	2	7,9	1.92

Tablo 4’te en çok tekrar edilen ilk on metaforlar verilmiştir. Buna göre “hayat” % 5.77, “anne” % 5.77 ve “ağaç” % 5.77 oranlarında ilk üç sırada oldukları anlaşılmaktadır. Bunların dışında tabloda verilmeyen diğer metaforlardan bazıları; merdiven, tohum, toplum, okur, organ ve pusula gibi metaforlardır.

Çocuk gelişimi kavramına yönelik en çok tekrar eden metaforların belirlenmesinin dışında bu metaforların belirlenme ya da ifade edilme nedenlerine yönelik yapılan analizde belirlenen tema ve kategoriler aşağıda sunulmuştur.

Tema 2. Çocuk Gelişimi Kavramına Yönelik Metaforların Nedenleri

Bu tema altında çocuk gelişimi kavramına yönelik belirlenen metaforların nedenleri sorgulanmıştır. Bu kapsamda metaforların sınıflandırması sonucunda Tablo 5’te belirtilen kategoriler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 5. Çocuk gelişimi kavramına yönelik metaforların kategorilere göre dağılımı

Kategoriler	Metaforlar	Katılımcı						Toplam	
		Metafor		1. Sınıf		2. Sınıf			
		f	%	f	%	f	%	f	%
Bilgi verme	Aile, Anne, Anne eğitimine, Anne yarısı, Anne-Baba, Bilgi dolu ağaç, Bilgi haritası, Bilgi hazinesi, Bilgi küptü, Çocuk doktoru, Çocuk psikoloğu, Ebeveyn, Eğitim, Hayat, Hikâye, Kitap, Öğretmen, Okur, Öğrenme süreci, Robot geliştirme, Roman, Sağlıklı akıl, Saklı bir bilgi, Salih hoca, Sanat, Yardımcı dal, Yaşam	27	15.39	23	23.92	23	23.92	46	47.84
Yön ve şekil verme	Araba, Aşçı, Aşk, Bahçıvan, Beyin, Bitki, Can suyu, Çiçek, Fetüs, Fidan, Gül, Hamur, Hayal, Heykeltıraş, Suyu kirletme, Tırnak, Tohum, Uzun bir yol, Yapboz, Zihin	20	11.40	18	18.72	9	9.36	27	28.08
Donanımlı olma	Araştırmacı, Apartman dikmek, Çöpçü başkanı, Gökkuşağı, Kapalı kutu, Karınca, Matematik, Merdiven, Nar, Organ, Pusula, Resim yapma, Sabır, Sağlık, Sarmaşık, Süreç, Ülke	17	9.69	9	9.36	9	9.36	18	18.72
İhtiyaçları karşılama	Ağaç, Çöp yığını, Doğa, Dünya, Tecrübe, Toplum gelişimi, Toplumun ileriki düzeyi	7	3.42	7	7.28	6	6.24	13	13.52
Toplam		71		57		47		104	

Tablo 5’te çocuk gelişimi kavramına yönelik metaforların oluşturduğu kategoriler sunulmuştur. Bu tabloya göre toplam öğrenci sayısına göre yapılan sıralamada kategoriler; “bilgi verme” (% 47.84), “yön ve şekil verme” (% 28.08), “donanımlı olma” (% 18.72) ve “ihtiyaçları karşılama” (% 13.52) olduğu görülmektedir. Bu kategoriler içerisinde en fazla metafor çeşitliliği 27 farklı metafor ile “bilgi verme” kategorisi bulunmaktadır. Aşağıda metaforların nedenleri uygun alıntılar eşliğinde kategoriler altında açıklanmıştır. Alıntılanmalarda rastgele seçim yapılmıştır.

Kategori 1. Bilgi verme

Bu kategori altında çocuk gelişimi kavramının bilgi verme benzetmelerine yönelik alıntılar analiz edilmiştir.

- Çocuk gelişimi annenin yarısına benzer çünkü sürekli bilgi verir ve geliştirir (2).
- Çocuk gelişimi çocuk psikoloğuna benzer çünkü çocuklar hakkında çok şey öğretir (18).
- Çocuk gelişimi bilgi küpüne benzer çünkü ondan çok şey öğrenirsin (21).
- Çocuk gelişimi anneye benzer. Çünkü hem şefkat hem de eğitim vermesi gerekiyor (65)
- Çocuk gelişimi çocuk doktoruna benziyor. Çünkü çocuk sağlığıyla ilgili her türlü bilgiyi veriyor (92).
- Çocuk gelişimi hayat eğitimine benziyor. Çünkü bir kadının en avantajlı hallerinden biridir. Bir annenin çocuk yetiştirmesi, eğitimi, geleceği, yetiştirilmesi tamamen annenin elindedir (87).

Alıntılardan da anlaşıldığı gibi çocuk gelişiminin “bilgi vermesi”, “geliştirmesi” bakımından “anneye” ve “bilgi küpüne”, çocukların “sağlığı” başta olmak üzere “her şeyi öğretmesi” yönüyle “çocuk doktoruna” ve “çocuk psikoloğuna”, “anne eğitimi” bakımından “hayata eğitime” benzetilmektedir. Genel olarak çocuk gelişiminin eğitim vermesi, öğretmesi gibi nedenlerden dolayı anneye, çocuk doktoruna ve çocuk psikoloğuna benzetildiği belirlenmiştir. Bunun dışında çocuk gelişimi kavramının yön ve şekil vermeye yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Kategori 2. Yön ve şekil verme

Çocuk gelişiminin çocuklara şekil ve yön verdiğine yönelik alıntılar aşağıda analiz edilmiştir.

- Çocuk gelişimi bitkiye benzer. Çünkü gün geçtikçe gelişir, büyür, olgunlaşır. Ne kadar bakım ilgi gösterilirse o kadar gelişir (68).
- Çocuk gelişimi heykeltıraşa benzer. Çünkü çocuğu şekillendirir. Onu yoğunur, topluma kazandırır (75).
- Çocuk gelişimi yapboza benzer. Çünkü çocuğu istediğin gibi yapboza dönüştürebilirsiniz (91).
- Çocuk gelişimi arabaya benzer. Çünkü arabanın iyi çalışması için sürmeyi öğrenmek gerek ve ilerlemesi için benzin gerekir. Çocukta aynı şekilde ilk önce bir şeyler öğreterek çocuğu geliştirebiliriz ve ilerlemesi için gelişimine destek olmamız gerekir (96).

- *Çocuk gelişimi hamura benzer. Çünkü hamur iyice yoğrulmadan bir anlam ifade etmez. Tüm gelişim alanlarını sorunsuz bir şekilde tamamlayan çocuk tam kıvamını alır (100).*

Alıntılardan görüldüğü gibi çocuk gelişimi kavramı için katılımcılar “bakım” ve “ilgi” gören bir “bitki”, “şekil” veren bir “heykeltıraş”, “direksiyonu” ve “benzini” olan bir “araba”, “parçalardan” oluşan bir “yapboz” ve “yoğrulup” şekil alan “hamur” gibi metaforlar kullandıkları anlaşılmaktadır. Genel olarak katılımcıların çocuk gelişimini şekil verilen yön veren anlamında araba, heykeltıraş, bitki gibi metaforlar kullanarak belirttikleri tespit edilmiştir. Bunun dışında çocuk gelişiminin donanımlı olmaya yönelik alıntılar aşağıda verilmiştir.

Kategori 3. Donanımlı olma

Bu kategoride çocuk gelişiminin donanımlı olmayı sağlamasına yönelik alıntılar analiz edilmiştir.

- *Çocuk gelişimi apartman dikmeye benzer çünkü sağlam bir temele ihtiyacı vardır (19).*
- *Çocuk gelişimi resim yapmaya benzer çünkü çocuk gelişimi bir inanç bir sanat yaratır (25).*
- *Çocuk gelişimi araştırmacıya benzer. Çünkü çocuğun davranışlarını inceler (44).*
- *Çocuk gelişimi pusulaya benzer. Çünkü yol gösteren bir etkiye sahip olduğundan (67)*
- *Çocuk gelişimi karıncaya benzer. Çünkü çok çalışıp çocuğun gelişimine yönelik olumlu yönler yapmaya çalışması (88).*

Alıntılardan anlaşıldığı gibi katılımcıların çocuk gelişimini “sağlam” temeli ile “apartman dikmeye”, “inanç” ve “sanat” yönüyle “resim yapmaya”, “davranışları” inceleyen bir “araştırmacıya”, “yol gösteren” “pusulaya”, “çalışan” “karıncaya” benzetilmiştir. Genel olarak katılımcıların çocuk gelişimini karınca, pusula, araştırmacı gibi metaforlar üretilmiş olduğu belirlenmiştir. Bu alıntılarının dışında çocuk gelişiminin ihtiyaçları karşılamaya yönelik alıntılar aşağıda verilmiştir.

Kategori 4. İhtiyaçları karşılama

Alıntıları ile çocuk gelişimi kavramının ihtiyaçları karşılama benzetilme durumları aşağıda analiz edilmiştir.

- Çocuk gelişimi bir ağaca benzer çünkü ağaç gibi gelişir ve sürekli meyve verir (4).
- Çocuk gelişimi doğaya benzer. Çünkü doğada insanlar nefes alır ve kendilerini rahat hisseder (29).
- Çocuk gelişimi tecrübeye benzer. Çünkü o gelişimdeki süreç tecrübe olur insana (41).
- Çocuk gelişimi toplum gelişimine benzer. Çünkü çocuk gelişirse toplum gelişir (62)

Yukarıdaki alıntılardan anlaşıldığı gibi “meyve” veren bir “ağaç”, “nefes” veren “doğa”, “insan gelişimindeki” süreçte kazanılan “tecrübe” ve “çocuk gelişiminin” “toplumu geliştirmesine” yönelik ihtiyaçları kapsadığı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda katılımcılar çocuk gelişiminin ihtiyaçları karşılması bakımından “ağaç”, “tecrübe”, “doğa” gibi metaforlar kullandıkları tespit edilmiştir. Genel olarak katılımcıların doğanın nefes vermesi, ağacın meyve vermesi, insan gelişim süreci gibi metaforlar ile çocuk gelişiminin ihtiyaçları karşıladığı belirtilmiştir. Temalardan elde edilen verilerin dışında birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin kategoriler düzeyinde karşılaştırmalı analizleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin karşılaştırmalı metafor analizleri

Çocuk kavramı kategorileri (N:57)	Katılımcı				Çocuk gelişimi kavramı kategorileri (N:47)	Katılımcı			
	1. Sınıf		2. Sınıf			1. Sınıf		2. Sınıf	
	f	%	f	%		f	%	f	%
Eğitilebilir olma	18	31.58	24	51.06	Bilgi verme	23	40.35	23	48.94
Mutluluk kaynağı olma	20	35.09	10	21.28	Yön ve şekil verme	18	31.58	9	19.15
Muhtaç olma	7	12.28	3	6.38	Donanımlı olma	9	15.79	9	19.15
Bilinmez olma	6	10.53	1	2.13	İhtiyaçları karşılama	7	12.28	6	12.77
Öğrenme kaynağı olma	1	1.75	5	10.64					
Yansıtıcı olma	1	1.75	4	8.51					
Olumsuz duygular uyandırma	3	5.26							
Toplumun geleceği olma	1	1.75							

*Yüzdeler değerler sınıf düzeyi katılımcı sayısına göre belirlenmiştir.

Tablo 6’da çocuk ve çocuk gelişimi kavramları üzerinden belirlenen metaforların oluşturduğu kategorilere ve sınıf düzeylerine göre karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır. Buna göre birinci sınıf öğrencilerinin % 31.58’i ikinci sınıf öğrencilerin ise % 51.06’sının çocuk kavramını eğitilebilir olarak düşündükleri belirlenmiştir. Ayrıca birinci sınıf öğrencilerinin % 35.09’si ikinci sınıf öğrencilerinin % 21.28’i çocuk kavramını mutluluk kaynağı olarak görmektedir. Genel olarak ikinci sınıf öğrencileri çocuğu eğitilebilir, birinci sınıflar öğrencilerin ise çocuğu mutluluk kaynağı olarak gördükleri söylenebiler. Yine aynı tabloda ikinci sınıf öğrencilerinin % 48.94’ünün birinci sınıf öğrencilerinin ise % 40.35’inin çocuk gelişimini bilgi verici olarak gördükleri belirlenmiştir. Ayrıca ikinci sınıf öğrencilerinin % 19.15’nin birinci sınıf öğrencilerinin ise % 31.58’inin çocuk gelişimini yön ve şekil verme olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Genel olarak birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin çoğunluğunun çocuk gelişimini bilgi verme, yön ve şekil verme, ihtiyaç karşılama, donanımlı hale getirme olarak gördükleri söylenebilir.

Tartışma

Bu bölümde araştırma problemleri kapsamında elde edilen veriler literatür eşliğinde tartışılmıştır. Veriler araştırma problemlerinin sırasına göre sunulmuştur.

Araştırma problemleri kapsamında yapılan analizlerde çocuk kavramı metaforları: Çocuk kavramına yönelik belirlenen 51 metaforun 31 tanesi birer katılımcı tarafından belirlendiği geri kalan 20 metaforun ise toplamda 72 katılımcı tarafından belirtildiği söylenebilir. Ayrıca en çok tekrarlanan ilk üç metafor oyun hamuru, boş levha ve hamur olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde literatürde çocuk kavramına yönelik en çok tekrar eden ilk üç metafor Akgün (2016)’e göre çiçek, hamur ve fidan, Demirbaş (2015)’a göre çiçek, su, hayat, Kuyucu, Şahin ve Kapıcıoğlu (2013)’na göre hamur, boş kaset ve ayna, Pesen (2015)’e göre ağaç, çiçek ve aşk oldukları tespit edilmiştir. Görüldüğü gibi yapılan çalışmalar çocuk kavramını şekil alabilen, doldurulabilen veya öğrendiklerini yansıtabilen anlamlar taşıyan metaforlar taşımaktadır.

Çocuk kavramına yönelik belirlenen metaforların nedenleri analiz edildiğinde, birkaç farklı neden ortaya çıkmaktadır. Aşağıda bu nedenler katı-

lımcı sayısına göre azalana doğru sıralanmıştır. Buna göre katılımcılar çocuğa;

- Bilgi yüklenen, öğretilen ve kolay şekil alabilen bir birey olduğunu düşündükleri için ağaç, boş levha, robot,
- Neşeli, gülümseyen, yaşam kaynağı olan ve ilgilendiğinde mutluluk veren bir birey olarak gördükleri için Güneş, Dünya ve mutluluk,
- İlgi görmesi, sevgi alması gerektiği için bitki, çiçek veya gül,
- Dışının ve içinin aynı olmaması, farklı zamanlarda farklı davranması ve tam olarak anlayamamasından dolayı nar, yaşam ve hastalık,
- Okunduğunda ya da başvurulduğunda bilgi alınabileceğinden filozof, Google ya da kitap,
- Yetiştirme tarzından ve eğitilmesinden dolayı öğrendiklerini yansıtabildiğinden anne-baba, ayna ya da bulut,
- Belli bir dönemi kapsamaması yani bitiyor olmasının olumsuz olduğu bu yüzden de kalem veya kuş,

Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı metaforlar atfettikleri tespit edilmiştir. Benzer şekilde Akgün (2016) çalışmasında çocuk kavramına yönelik metaforların nedenlerini; yönlendirilebilir ve işlenebilir olma, muhtaç olma (sevgi, ilgi, şefkat, bakım gibi), eğitilebilir olma, mutluluk kaynağı olma, farklılıklara sahip olma gibi nedenlerden dolayı metaforların verildiğini tespit etmiştir. Pesen (2015) velilerle yaptığı çalışmasında mutluluk kaynağı, değerli, sekillendirilebilir ve yansıtıcı olma gibi nedenlerden dolayı metaforlar ürettikleri tespit edilmiştir. Bunların dışında Demirbaş (2015) ve Kuyucu, Şahin ve Kapıcıoğlu (2013) çalışmalarında çocuk kavramının en çok şekillenebilir olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Anlaşıldığı üzere çocuk kavramına verilen nedenlerin en belirgin nedeni çocuğun eğitilebilir ve şekillenebilir olmasıdır. Bunun dışında mutluluk vermesi, öğreneme odağı olması ve yansıtıcı olması gibi nedenlerde sıralanabilir.

Katılımcıların çocuk kavramına atfettikleri bu metaforların oluşmasında ülkedeki eğitim sisteminin de etkili olduğu düşünülmektedir. Ülkemizde çocuk eğitilmesi hak ve sorumluluk gerektiren bir birey olarak belirtilmektedir. Genel olarak çocukların eğitilmesi gerektiği bulgusu elde edilmiştir. Ayrıca toplumsal olarak çocuk bir evin mutluluk ve neşesi, olmazsa olmazı olarak inanıldığı için çocukların kendilerini mutlu ettiği bulgusu ortaya çıkmaktadır. Aslında çocuğun başlı başına bir birey olduğu gerçeği unutulmuştur (Hove, Schauwer, Mortier, Bosteels, Desnerckve Loon, 2009).

Sanki çocuk bir neşe veren oyuncak ya da bakılması ve eğitilmesi gereken bir nesne olarak algılandığı düşünülmektedir. Özellikle çocuk gelişimi okuyan bireylerin çocuğu diğer insanlardan farklı algılayarak daha çok kendileri ile yeni tanışacakları ve öğrenecekleri bir arkadaş olarak görmeleri gerekmektedir (Pramling, 2010). Katılımcıların çocuk kavramını kendilerini normal bir birey ve edinebilecekleri hatta bir şeyler öğrenebilecekleri bir arkadaş olarak görmeleri gerektiği düşünülmektedir.

Yapılan incelemelerde çocuk gelişimi kavramına yönelik belirlenen 71 metaforun 56 tanesi birer katılımcı tarafından belirlendiği geri kalan 15 metaforun ise toplamda 47 katılımcı tarafından belirtildiği tespit edilmiştir. Ayrıca en çok tekrarlanan ilk üç metafor ağaç, anne ve hayat olduğu belirlenmiştir. literatürdeki incelemede çocuk gelişimi kavramına yönelik metafor çalışmasına rastlanılmamıştır. Fakat Akgün (2016) çalışmasında okul öncesi öğretmenleri için en çok anne, bahçıvan ve güneş gibi metaforlar belirtildiğini tespit etmişlerdir. Ayrıca Yılmaz, Göçen ve Yılmaz (2013) çalışmalarında öğretmen adayları için en çok anne-baba, aile, bahçıvan gibi metaforlar belirtildiğini tespit etmişlerdir. Genel olarak öğretmen adayı, okul öncesi öğretmeni veya çocuk gelişimi gibi kavramlar için benzer metaforlar üretildiği söylenebilir.

Çocuk gelişimi kavramına yönelik belirlenen metaforların nedenler analiz edildiğinde dört farklı neden tespit edilmiştir. Aşağıda bu nedenler katılımcı sayısına göre azalana doğru sıralanmıştır. Buna göre katılımcılar çocuk gelişimini;

- Eğitim vermesi, öğretmesi gibi nedenlerden dolayı anneye, çocuk doktoruna ve çocuk psikoloğuna,
- Şekil verilen, yön verilen anlamında araba, heykeltıraş, bitki,
- Çalışkan veya donanımlı olma konusunda karınca, pusula, araştırmacı,
- Nefes verme, meyve verme gibi ihtiyaçlardan dolayı doğa, ağaç,

Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı metaforlar atfettikleri tespit edilmiştir. Literatürde çocuk gelişimi metaforları veya bunun nedenlerine yönelik çalışmalar bulunmamaktadır. Fakat Akgün (2016) çalışmasında okul öncesi öğretmen adaylarına yönelik belirlenen metaforların nedenlerini ihtiyaçları karşılama yön, şekil verme, bilgi verme ve aydınlatma olarak belirlemiştir. Bu yayındaki nedenlere benzer olarak katılımcıların çocuk

gelişimini eğitim vermesi, şekil vermesi, ihtiyaçları karşılaması gibi nedenlerden dolayı metaforları belirledikleri söylenebilir.

Katılımcıların çocuk gelişimini sanki sihirli bir değneği olan bir sihirbaz benzettiklerinden dolayı, eğiten, öğreten, şekil veren ve donatan olarak algıladıkları düşünülmektedir. Halbu ki çocuk gelişimi programının kendilerini geliştirmek için sadece rehberlik edebileceği unutulmuştur. Aslında bu durum bu tarz programlarda yeteri uzman desteğinin olmamasından kaynaklanmaktadır. Çocuk gelişimi gibi ön lisan programlarında çocuk uzmanları, psikologlar ve eğitimsel uzmanlar tarafından eğitildiğinde bilişsel ve duyuşsal gelişimleri daha uygun olacağı bilinmektedir (Argyropoulou ve Hattira, 2014). Nitekim katılımcıların birer öğretmen ve ebeveyn adayları olmaları onlara alanın uzmanları tarafından rehberliklerin yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Çünkü yetişkinlerin eksikliklerinin çocuk gelişimini etkilediği bilinmektedir (Shiu, Wang ve Chen, 2020). Genel olarak katılımcıların çocuk gelişimi programını kendilerini geliştirmek için bir fırsat olarak görmeleri gerekmektedir. Ayrıca bu tarz programlardaki eğitimlerde uzmanlar tarafından rehberlik edilmesi önem arz etmektedir.

Yapılan analizler sonucunda birinci ve ikinci sınıf katılımcıların metaforları karşılaştırılmıştır. Genel olarak birçok metaforları benzer oldukları belirlenmiş olsa da çoğunluğa göre farklılıklarda tespit edilmiştir. Buna göre; genel olarak ikinci sınıfların çocuğu eğitilebilir gördükleri, birinci sınıfların ise mutluluk kaynağı olarak gördükleri söylenebilir. Bu durumun nedeni toplumsal etkisinden dolayı birinci sınıfların çocuğu mutluluk vermesi gereken, kendileri için var edilmiş gibi olduğunu düşünmeleri olabilir. İkinci sınıfların ise aldıkları eğitimlerin büyük çoğunluğunun çocuğu eğitmeye yönelik olduğu için, çocukların sanki sadece eğitilmesi gereken bireyler olduğuna inanıldığı düşünülmektedir. Ayrıca birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin önemli bir bölümünün çocuk gelişimini bilgi verici olarak gördükleri söylenebilir. Benzer şekilde Akgün (2016) çalışmasında sınıflar düzeyinde karşılaştırma yapmıştır. Buna göre bir ve dördüncü sınıfların en çok çocuk kavramını işlenebilir olarak gördükleri belirlenmiştir. Ayrıca yazar çalışmasında okul öncesi öğretmenliğinin birinci sınıf düzeyinde ihtiyaçları karşılama, dördüncü sınıf düzeyinde ise yön ve şekil verme olarak algılandığını belirlemiştir. Anlaşıldığı üzere katılımcılar için çocuk kavramı eğitilebilir, mutluluk kaynağı veya işlenebilir olarak algılandığı söylenebilir. Benzer olarak çocuk gelişimi veya okul öncesi öğretmenliği gibi bölümlerin bilgi

verici, ihtiyaçları karşılama veya yön ve şekil verme olarak görüldüğü anlaşılmaktadır.

Sonuç ve öneriler

Çocuk kavramına yönelik 51 farklı metaforun belirlendiği ve en çok tekrarlanan ilk üç metaforun oyun hamuru, boş levha ve hamur olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların gözünde çocuk birden fazla metafor alabilmektedir. Bu çocuğun özelliklerinin zenginliğini göstermektedir. Bu özellikler dikkate alınarak özellikle çocuk gelişimi okuyan öğrencilere eğitim verilmesi önerilmektedir. Bu eğitimlerin kesinlikle alan uzmanlarının rehberliğinde olması gerekmektedir. Ayrıca çocuk kavramının tam olarak anlaşılmadığını da göstermektedir. Çocuk ve gelişimsel özelliklerinin temele alınarak çocuk gelişimi programlarının güncellenebileceği önerilebilir.

Çocuk kavramına yönelik belirlenen metaforlar çocuğun; bilgi yüklenen, öğretilen, şekil alabilen, neşeli, gülümseyen, yaşam kaynağı olan, mutluluk veren, ilgi görmesi ve sevgi alması gerektiği, dışının ve içinin aynı olmaması, farklı zamanlarda farklı davranması, tam olarak anlaşılabilmesi, okunduğunda ya da başvurulduğunda bilgi alınabilmesi, öğrendiklerini yansıtabilmesi gibi özelliklerinden dolayı verildiği tespit edilmiştir. Çocuk kavramına yüklenen metaforların nedenlerin katılımcılar tarafından belirtildiği tespit edilmiş olsa da birçok nedenin olması bir yönüyle endişe vermektedir. Bu endişe katılımcıların bilişsel şemalarında çocuğa yönelik farklılıkların çeşitliliğidir. İleriki zamanlarda bu katılımcıların birer eğitimci olduğu düşünüldüğünde çocuğa yönelik farklı yaklaşımların olacağı sonucu çıkmaktadır. Aslında farklı yaklaşımlar bir eğitimsel anlamda iyi düşünülse de yanlış olabilmek korkusu da mevcuttur. Bu nedenlerden dolayı çocuğun eğitilmesinde kullanılacak yöntem ve tekniklerin sınırlarının belirlenmesi bu konudaki endişenin azalmasına fayda sağlayacağı önerilmektedir. Özellikle çocuk kavramının bir arkadaş ve kendileri gibi bir birey olduğu gerçeği kavranmalıdır.

Çocuk gelişimi kavramına yönelik 71 farklı metaforun belirlendiği ve en çok tekrarlanan ilk üç metaforun ağaç, anne ve hayat olduğu belirlenmiştir. Çocuk gelişiminin bu kadar fazla çeşitte metafor alması katılımcıların çocuk gelişimine yönelik ortak fikirlerinin olmadığını göstermektedir. Ortak fikirler bilgi edindikçe, tanıdıkça, öğrenildikçe arttığı varsayılmaktadır. Bu

nedenlerden dolayı çocuk gelişimi kavramının tam anlamıyla öğretilmesi önerilmektedir. Çocuk gelişiminin sihirlerini olduğu inancı değil, kendilerini geliştirme fırsatı olduğu kavranmalıdır.

Çocuk gelişimi kavramına yönelik belirlenen metaforlar çocuk gelişiminin; eğitim vermesi, öğretmesi, şekil vermesi, yön vermesi, donanımlı olması ve ihtiyaçları karşılaması gibi özelliklerinden dolayı verildiği tespit edilmiştir. Çocuk gelişimi kavramına atfedilen metaforların nedenleri daha çok çocuğu şekillendiren bir sihirli değnek gibi görüldüğü anlaşılmaktadır. Oysaki çocuk gelişiminin çocuğun anlaşılmasını sağlayan bir bilim dalı gibi görülmesi katılımcıların gelişimsel özellikleri bakımından önem arz ettiği düşünülmektedir. Bu yüzden çocuk gelişimi programlarında çocuk gelişiminin çocuğu tanıma ve anlama programı olduğu unsurunun göz ardı edilmemesi önerilmektedir. Ayrıca bu programlarda alan uzmanlarının eğitim vermesi ve rehberlik yapmasının geleceğin nesillerinin kendilerini ve çocukları tanımalarına daha olumlu etki edeceği bilinmektedir.

Genel olarak ikinci sınıfların çocuğu eğitilebilir gördükleri, birinci sınıfların ise mutluluk kaynağı olarak gördükleri belirlenmiştir. Ayrıca birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin önemli bir bölümünün çocuk gelişimini bilgi verici olarak gördükleri tespit edilmiştir. Katılımcıların geneline bakıldığında farklı nedenlerle çocuk ve çocuk gelişimine yönelik atıflar söz konusu olsa da ortalamaya yakın bir bölümünün özellikle birinci sınıflar düzeyinde çocuğun kendilerine mutluluk veren bir nesne olarak görmelerinin yanlış olduğu düşünülmektedir. Bura da önemli olan çocuğun bir insan olduğu unsurunun göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Nitekim eğitimlerde bu unsura dikkat çekilmesi önerilmektedir.

EXTENDED ABSTRACT

**Determining the Metaphors of the Students in the
Child Development Program for the Concepts of
“Child” and “Child Development**

*

Salih Gülen – İsmail Dönmez
MuşAlparslan University

Although the child is defined as a person between infancy and adolescence, it can also be defined as a person who can be trained, shaped, in need of a parent, the joy of home, the future guarantee and the source of learning. What is child development, the child's sensory, cognitive and physical new acquisitions? It can be expressed as gains in the period from the birth of the child to the transition from mother's womb to adolescence.

Purpose of the research: The aim of the study is to determine the perceptions of students studying in the child development program on the concepts of “child” and “child development” through metaphors. In addition, the class level variable was considered in the determination of metaphors. In this context, answers to the following research questions were sought.

1. What are the metaphors of students towards the concept of child?
  - a. What are the most used metaphors for the concept of child?
  - b. What are the reasons for the metaphors determined for the concept of child?
2. What are the metaphors of students towards the concept of child development?
  - a. What are the most used metaphors for the concept of child development?
  - b. What are the reasons for the metaphors determined for the concept of child development?
3. What is the result of the comparative analysis of the metaphors of the first and second year students of the college for child and child development?

Method: Qualitative research method was used in the study. The study was done with a phenomenon pattern. Phenomenon pattern; used to clarify the facts that we are aware of but want to determine in depth and reasons.

Participants: Research, It was carried out with 104 participants on the basis of volunteering from 1st and 2nd grade students who were educated in the child development program in the 2019-2020 academic years. Participants were selected from non-select sampling methods by appropriate sampling method. This sampling method was used because the participants were candidates suitable for the research purpose, as well as being volunteers and the possibility of accidental participation.

Data collection tool: Semi-structured interview form was used in the research. In the form, data was collected with open-ended questions containing hints to be filled in by the students. The questions used are listed below.

1. The child .....like. Because.....
2. Child development ..... like. Because.....

As it is seen in the questions, it is aimed to indicate the "similarity" states of "child" and "child development" concepts and their "reasons".

Data analysis: Descriptive and content analyzes were made from qualitative analysis in the analysis of the data. In these analyzes, it is aimed to convey the findings to the reader in a meaningful way by using analytical tables and citations with the code-category-theme trilogy.

Results: When the causes of the metaphors determined for the concept of child are analyzed, several different reasons emerge. These reasons are listed below in descending order according to the number of participants. According to the participants, the child;

- Because they think that they are an individual who uploads information, can be taught and take shape easily, tree, empty plate, robot,
- Sun, Earth and happiness because they see it as a cheerful, smiling, life source and giving happiness when interested.
- Plants, flowers or roses because they need attention, love,
- Pomegranate, life and disease due to the fact that the outside and inside are not the same, behave differently at different times and are not fully understood,
- Philosopher, Google or book where you can get information when read or applied,
- Parents, mirrors or clouds, as they can reflect what they have learned due to their training and education.
- Pen or bird, so it is negative that it covers a certain period, that is, it ends.

Conclusion: It was determined that 51 different metaphors for the concept of child were determined and the first three most repeated metaphors were play dough, empty plate and dough. Metaphors determined for the concept of child are; information is loaded, can be taught, can take shape, is cheerful, smiling, is a source of life, gives happiness, needs attention and love, the outside and inside are not the same, behave differently at different times, not being fully understood, being able to get information when read or applied, reflect what they learn It was determined that it was given due to its features.

It was determined that 71 different metaphors for the concept of child development were determined and the first three most repeated metaphors were tree, mother and life. Metaphors determined for the concept of child development, child development; It was determined that it was given due to its features such as training, teaching, shaping, giving direction, being equipped and meeting the needs.

In general, it was determined that the second grades considered the child to be educable, while the first grades considered the source of happiness. In addition, it was determined that a significant portion of the first and second year students regard child development as informative.

Kaynakça / References

- Akgün E. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının “çocuk” ve “okul öncesi öğretmen” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1652-1672.
- Aral, N., Fındık Tanrıbuyurdu, E., Yurteri Tiryaki, A., Sağlam, M., ve Aysu, B. (2015). Türkiye’de çocuk gelişimi alanındaki lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 14(1), 7-16.
- Argyropoulou, E.ve Hatira, K., (2014). Metaphors and drawings as research tools of head teachers' perceptions on their management and leadership roles and responsibilities. *European Early Childhood Education Research Journal*, 22(4), 496-512. <https://doi.org/10.1080/13502-93X.2014.947832>
- Arık, S., ve Yılmaz, M. (2017). Attitudes of science teachers towards environmental problems and their metaphorical perceptions for environmental pollution. *Kastamonu Education Journal*, 25(3), 1147-1164.

- Bağcı, H., ve Aslan Bağcı, Ö. (2018). Çocuk gelişimi programı öğrencilerinin bilgi okuryazarlıkları ile kişisel gelişim yönelimlerinin incelenmesi. *Turkish Studies Information Technologies & Applied Sciences*, 13(6), 39-52, <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13375>
- Bölükbaş, N., Kahraman, A., Kahraman, Y., ve Kalaycı, G. (2010). Ordu ili kız meslek lisesi çocuk gelişimi bölümü son sınıf öğrencilerinin çocuklara yönelik ilk yardım uygulamaları ile ilgili bilgi düzeyleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(3) , 52-59
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. ve Kılıç, E. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi
- Cameron, L. (2010). Discourse context and the development of metaphor in children. *Current Issues in Language and Society*, 3(1), 49-64. <https://doi.org/10.1080/13520529609615452>
- Ceylan, M . (2019). Doğa etkinliklerine katılan çocukların “doğa” kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 38-48.
- Demirbaş, E. A. (2015). Çocuk gelişimi bölümü üniversite öğrencilerinin “çocuk” kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 295-303.
- Demirkuş, N. (2019). *Öğrenme öğretmen kuram ve yaklaşımları ders notları*. 28.11.2019 tarihinde <http://www.biyolojiegitim.yyu.edu.tr/ders/omk.html> adresinden erişilmiştir.
- Glesne, C. (2013). *Introduction to qualitative research* (Trans. Ed. Ersoy, A., ve Yalcinoglu, P.). Ankara: Anı Publishing.
- Harman. G. ve Şeker, R., (2019). Fen bilgisi öğretmen adaylarının bilimsel araştırma yapmaya yönelik metaforik algıları. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35,109-123.
- Hove, G. Schauwer, E., Mortier, K., Bosteels, S., Desnerck, G., ve Loon, J. (2009). Working with mothers and fathers of children with disabilities: metaphors used by parents in a continuing dialogue. *European Early Childhood Education Research Journal*, 17(2), 187-201, <https://doi.org/10.1080/13502930902951379>
- Karakuyu, A. (2016). Çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin bakışıyla çocuk istismarı. 2. *International Congress of Social Sciences, China to Adriatic*, Hatay, Türkiye

- Kuyucu, Y., Şahin, M., ve Kapıcıoğlu, O. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin “çocuk” kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 43-53.
- Lecce, S., Ronchi, L., Del Sette, P., Bischetti, L., ve Bambini, V. (2019). Interpreting physical and mental metaphors: Is Theory of Mind associated with pragmatics in middle childhood? *Journal of Child Language*, 46(2), 393-407. doi:10.1017/S030500091800048X
- McGlone, M. S. (2007). What is the explanatory value of a conceptual metaphor? *Language and Communication*, 27(2), 109-126, <https://doi.org/10.1016/j.langcom.2006.02.016>
- Melogno, S. Pinto, M. A., ve Orsolini, M. (2017). Novel metaphors comprehension in a child with high-functioning autism spectrum disorder: A study on assessment and treatment. *Frontiers in Psychology*, 7, 1-8, <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.02004>
- Merriam, S. B. (2013). *A guide for qualitative research design and implementation* (Trans. Ed. Turan, S.). Ankara: Nobel Publishing.
- Miles, B. M., ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis (2nd ed.)*. London: Sage Publication.
- Özdemir, T. Y., ve Orhan, M. (2019). Öğretmenlerin okul, okul yöneticisi ve öğrenci velisi kavramlarına yönelik metaforik algıları. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(2), 701-726.
- Pesen, A. (2015). Ebeveynlerin “çocuk” kavramına yükledikleri metaforlar. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(15), 731-748.
- Pesen, A., Kara, İ., ve Gedik, M. (2015). Çocuk gelişimi bölümü 2. sınıf öğrencilerinin “müdür” kavramına ilişkin metafor algıları. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, 28-48.
- Piaget, J. (2010). *Çocuğun gözü ile Dünya (Çeviren; Yerguz, İ)*. Ankara: Dost yayınları (Orijinal basım PressUniversitaires de France in 1947).
- Piaget, J. (2011). *Çocukta akıl yürütme ve karar verme (Çev. Siyavuşgil, S.E.)*. Ankara: Palme yayıncılık
- Pramling, N. (2010). Unearthing metaphors: Figurativeness in teacher-child talk about soil and related matters. *Early Childhood Education Journal*, 38, 57-64.
- Şahin, A. (2019). Eğitimde bilişim teknolojisi kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri: Metafor çalışması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(31), 121-159, DOI:10.14520/adyusbd.492882
- Semino, E. (2008). *Metaphor in discourse*. Cambridge University Press

- Shiu, S., Wang, S., ve Chen, Y. (2020). The effects of a small scale intervention to develop self-regulation in kindergarten children. *Early Child Development and Care*, 190(3), 333-347. <https://doi.org/10.1080/03-004430.2018.1471474>
- Szokolszky, A. (2019). Perceiving metaphors: An approach from developmental ecological psychology. *Metaphor and Symbol*, 34(1), 17-32, <https://doi.org/10.1080/10926488.2019.1591724>
- Tepetaş Cengiz, Ş. (2017). *Çocuk ve çocukluk kavramı (Çocuk hakları Editör Meray, Z)*. Ankara: Pegeme yayıncılık
- Tompkins, P., ve Lawley, J. (2002). The magic of metaphor. *The Caroline Newsletter*, <https://www.cleanlanguage.co.uk/Magic-of-Metaphor.html> adresinden erişilmiştir.
- Uysal Bayrak, H. (2019). Ebeveynlerin gözünden çocuk istismarı: Metaforik bir çalışma. *Journal of Society & Social Work*, 30(2), 376-389.
- Uysal, A , Sola Özgüç, C. ve Uzunkol, E . (2019). Sınıf öğretmenleri adaylarının Rehberlik ve Araştırma Merkezlerine ilişkin metaforik algıları. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2(1), 48-63 . DOI: 10.33400/kuje.554572
- Yating Y. (2019). Metaphorical representations of "leftover women": between traditional patriarchy and modern egalitarianism. *Social Semiotics*, DOI: 10.1080/10350330.2019.1625515
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Qualitative research methods in the social sciences*. Ankara: Seçkin Publishing.
- Yılmaz, A. (2012). Çocuk eğitiminde masalın yeri (Bin bir gece masalları örneği). *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 299-306.
- Yılmaz, F., Göçen, S. ve Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: Bir metaforik çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 151-164.
- Zembat, R., Tunçeli, H. İ., ve Akşin, E. (2015). Okul öncesi öğretmen adaylarının "okul yöneticisi" kavramına ilişkin algılarına yönelik metafor çalışması. *Hacettepe University Faculty of Health Science Journal*, 1(2), 446-459.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Gülen, S. ve Dönmez, İ. (2020). Çocuk gelişimi programında okuyan öğrencilerin "çocuk" ve "çocuk gelişimi" kavramlarına yönelik metaforlarının belirlenmesi. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(25), 3654-3683. DOI: 10.26466/opus.654029